

Як «Запоріжсталь» мобілізує свої ресурси для перемоги України у війні

На комбінаті «Запоріжсталь», спільному підприємстві Групи Метінвест у Запоріжжі, виплавляють сталь під загрозою ворожих бомбардувань. Репортаж провідного французького ЗМІ – RFI із Запоріжжя.

Українська металургійна промисловість, що постраждала від війни, залишається однією з найважливіших галузей економіки країни. Вона також мобілізує свої ресурси для вкладу у перемогу України у війні. За сорок кілометрів від лінії фронту, в частково окупованому регіоні, один із найбільших металургійних комбінатів України, «Запоріжсталь», продовжує виплавляти сталь.

З оглушливим гуркотом розпечений блок кидають у валки прокатних станів. По інший бік потужної машини валки та товсті металеві листи, що ще димлять, чекають на завантаження. Їх відправлять до Італії, розповідає лінійний менеджер Артем Калінієвич, 33 роки, який працює на комбінаті з 2009 року.

Російське вторгнення 24 лютого 2022 року перевернуло виробничі процеси та логістику з ніг на голову. «Спочатку ми не знали, що виробляти, довелося все переосмислити. Лише для Польщі процеси залишилися такими, як були», — пояснює він. Після окупації російськими військами берегів Азовського моря та блокади чорноморських портів треба було шукати нові шляхи постачання продукції та сировини, потрібної для доменних печей. За словами генерального директора Романа Слободянюка, комбінат втратив ринки збуту в Азії, Північній Африці та Туреччині й був змушений переорієнтуватися на Європу, до якої легше дістатися суходолом.

До цього додаються фактори, пов'язані з близькістю фронту. Запоріжжя регулярно зазнає російських обстрілів. «Щодня, коли звучить сирена повітряної тривоги, ми боїмося, що наш комбінат може потрапити під обстріл», — розповідає Артем. Хоча величезний комплекс обладнаний підземними укриттями, спеціалісти, що працюють у прокатному цеху, виплавляють метал або заливають сталь у мартенівські печі, не можуть залишити свої робочі місця. «Виробництво безперервне. Якщо ми раптово його зупинимо, буде небезпечна ситуація. Тож, так, ми хвилюємося, але мусимо продовжувати працювати», — пояснює менеджер.

33-денне призупинення роботи

На початку бойових дій комбінат був змушений призупинити свою діяльність на 33 дні. «Такого не було з часів Другої світової війни», — розповідає Роман Слободянюк. Повільнішими темпами робота відновилася у квітні 2022 року. «Зараз комбінат працює на 70% своєї потужності — на трьох доменних печах із чотирьох», — говорить генеральний директор. Тут працює 8 тисяч людей проти 10 тисяч 15 місяців тому. Ще тисячу працівників призвали до армії, і мобілізаційні накази продовжують регулярно надходити, каже один із робітників.

Роман Слободянюк

«Від початку широкомасштабного російського вторгнення робота й життя кожного тут перевернулися з ніг на голову», — каже Дар'я Временко, що працює в одному з офісів комбінату. Її чоловіка, кранівника цеху гарячої прокатки, мобілізували в перші тижні російського вторгнення. «Його відправили до Ізюма, на північний схід країни, коли там проходили запеклі бої, багато людей загинуло», — розповідає молода жінка за своїм робочим столом. Її чоловік, що вважався зниклим безвісти, нарешті з'явився у списках полонених. «Я знаю, що він живий. Тепер ми сподіваємося на обмін», — говорить Дар'я, яка почала займатися волонтерством, допомагаючи переселенцям і українським збройним силам.

Власник комбінату робить свій внесок в оборону

З іншого боку, Група Метінвест, якій належить комбінат, також допомагає українській обороні. Компанії Ріната Ахметова пожертвували 5 мільярдів гривень (125 мільйонів євро) на підтримку українських збройних сил і людей, що постраждали від війни. Зокрема, він започаткував мілітарну ініціативу «Сталевий фронт», що забезпечує Збройні сили України технікою, тепловізорами, безпілотниками, аптечками та пальним.

Кілька заводів групи виробляють обладнання для укріплення фортифікаційних споруд Збройних сил України, а також бронезилети. «Кожен десятий український солдат має захисне спорядження, виготовлене нашою групою», — підкреслює Роман Слободянюк. На вході до свого кабінету генеральний директор зупиняється перед фотографією «старшої сестри» «Запоріжсталі» — «Азовсталі», величезного комплексу, що став символом опору бійців української армії в Маріуполі, ще цілого на момент, коли зроблено фото. Роман Слободянюк працював там у день, коли Росія напала на Україну. «Таким був краєвид із мого офісу, — розповідає він. — Від нього нічого не залишилося. Ніхто тоді не думав, що ми ідемо назавжди. І досі я надіюся, що ми можемо повернутися. Я в цьому переконаний».

Ті, хто вижили на «Азовсталі»

Максим Нотченко у сіро-червоному робочому одязі та захисному взутті поділяє такі самі надії. Він пропрацював на «Азовсталі» 8 років, перш ніж виїхав із міста під російськими обстрілами й знайшов прихисток у Запоріжжі. «Наші заводи виробляють сталь та інші матеріали, і це додатково захищає наших бійців і допомагає їм краще виконувати свою місію. Сподіваюся, це дасть їм удосталь сил, щоб піти на Маріуполь», — говорить він.

До повномасштабного російського вторгнення два найбільші металургійні комбінати Метінвесту в Маріуполі — «Азовсталь» і ММК імені Ілліча — виробляли понад 40% від загального обсягу сталі в Україні. Значною мірою через зруйновані заводи та окупований російськими військами Маріуполь «Запоріжсталь», розташована за 200 км на захід, намагається подолати труднощі, з якими стикаються компанії поблизу зон бойових дій.

Як і Максим, більше тисячі працівників Метінвесту — це ті, хто вижив у Маріуполі. Але лише 120 із них працюють на «Запоріжсталі», комбінаті, який дехто вважає занадто близьким до фронту.

